

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR egynegyed évre:
Helyben házhoz szállítva 16000 korona,
Vidékre postán 22000 korona.
Külföldre egy évre 3 dollár (50 szokol).

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39. sz.
Telefon-szám 23.

Nyitár sora 2000 koronás.
Hirdetéseik millimétersoroként 400 K.
számlatolnak.

Hamis vágányon.

Törvénycodexünkbe be van cikkelyezve a vendégjog, de a magyar lelkekben még inkább él a hagyományos vendégszeretet. Kérdés azonban, hogy ez a vendégszeretet megilleti-e Gömbös Gyula bajorjait, akik egyikében a német detektívek felismerni vélték Erzberger egyik gyilkosát. Az esetet a vendégjog, a vendégszeretet alapján elbírálni valóban nem lehet. A kérdés liquidálás más uton keresendő. Sem a kérdés romboló felfogásokról ismert lapok kívánják. Ezek a hírlapok ahelyett, hogy az adott esetet tárgyalnák s a tényeket regisztrálnák, közrehoznak ragyag rontásokat a vendégszeretettel szemben, az ügyészségnek, sőt vezetőállásban lévő személyeknek is. Épen úgy fest a dolog mint az összehasonlás idején, amikor egyes vezetőfunkcionáriusokon keresztül közhatóságok és intézmények ellen vezettek írtóhadjáratot. Most is úgy tűnik, mintha az ódiózus esetét úgy kívánják megoldani, hogy egyes vezetőférfiakat kizozdítsanak állásukból. Nap mint nap rófoszikkbe jelennek meg, pld. az országos főkapitány személye ellen, akit felelőssé kívánják tenni a tétényi bajorok miatt. Bizonyos, hogy ez a meglehetősen kényes ügy ezen a vágányon tovább nem haladhat, mert abban az esetben is, ha a „tétényi bajorok” gyilkos szökevények volnának is, vád nem illetheti a magyar hatóságokat, sem rendőrséget, sem az ügyészséget, de épen nem egyes vezetőegységüket, mert a dolog kipattanása után, a legrovidebb időn belül az ügy minden fázisára fényt derítettek s eleget tettek a törvényben előírt kötelességüknek. A kérdés további menetében az ügy a közhatóságok kezéből a diplomácia kezébe jutott. Nagyon helyesen van így, mert Magyarország sohasem lehet ügyen gyilkosok menedéke, de itt a dolgok reciprocitását is tekinteni kell. Ezenlőre a külügyminiszter és a német követség között tárgyalások folynak a kiadatás, vagy ennek megtagadása ügyében s minket elsősorban nem

is a döntés mikéntje érdekel, hanem az a magatartás, amelyet egyes szélső radikális organumok tanusítanak. A dolog lényegét illetően azt kívánjuk megállapítani, hogy a magyar szökevénykommunisták s Tisza István gyilkosa, Csernyák szabad védelmet kapott Németországban. A magyar diplomáciának most alkalma nyílik arra, hogy a két esetet egymással szembeállítsa s azt hisszük a magyar külügyi kormányzat nem is szalasztja el ezt az alkalmat. Az eset megoldását bizualt rá az illetékes körökre, de tettegősdőket fejezzük ki az ellen a példátlan magatartás ellen, amellyel bizonyos szélső baloldali organumok személyi változások kioroszakolások céljára kívánják felhasználni az esetet s ezen keresetűl hárják indhasznál az esetet s ezeket illetően, amelyeket csak dicséret és elismerés illehet, mert nagyon sokat köszönhet nekik az ország, amíg a forradalmak által felkavart országot a konzolidáció útjára segítették.

HIRDETMÉNYEK.

6144—924. Közhírré teszem, hogy mindazon bortermeleők, kik az 1897. évi X. t. c. 3. §-a alapján a boritaladó kedvezményes fizetésére igényt tarthatnak, ezen körülményt a városi fogvasztási adóhivatalnál f. évi szeptember hó 1—15 ig bejelenthetik.

6116—1924. Közhírré teszem, hogy mindazon községi lakosok, kiknek az OFB. házba lyet, illetőleg földet juttatott a felmerülő költségek fedezésére az OFB. által kiszabott összeget, még pedig kik házba lyet kaptak 105,625 koronát, akik pedig kishaszonbérletet kaptak, kat. holdankint a nekik juttatott terület után 126,750 koronát szeptember hó 15 ig annál is inkább fizessék be a városnak, mert aki a fenti határidőt elmulasztja, ha mulasztása még véletlen is, igényéről lemondottnak fog tekintetni.

6251—924. Felvívom azon lakosokat, kiknél menhelyből kihelyezett gyermek van, a vá-

rosnál felfektetett nyilvántartás és adataik ki-egészítése végett ezen körülményt f. évi szeptember hó 15 ig Városháza 10. számú szobájában jelentsék.

6104—924. Közhírré teszem, hogy tekintettel a hivatalnokoknak más ügyekkel való elfoglaltságára a városi adóhivatalban, illetve a pénztárban az adószámfejtés ill. befizetés a jövőben minden hónap első és utolsó napján, valamint minden hét hétfő és keddjén szünetel.

5867—924. Közhírré teszem, hogy a m. kir. honvédség toborzás útján kiegészítést nyer. E célból felhívom azon magyar állampolgár ifjakat, kik 17. életévüket betöltötték, de 30. életévüket még nem érték el és magukban a katonai pályára játeremtséget, kedvet és hivatást éreznek, hogy lépjenek be a m. kir. honvédséghez. Egy belépő honvéd fizetése a teljes ellátáson kívül havi 25 aranykorona. Bővebb felvilágosítás a katonai előadónál, Városház 11 sz. szobájában nyerhető.

6222—924. Felhívom a város tehetősebb lakosságát, hogy Vasvármegye Népgondozó Szovetségét, mely évek óta arra több száz rászoruló szegényt lát el étellel, a városi diákok részére diákasztalt tart fenn, természetbeni, vagy pénzbeni támogatásban részesítsék. Adományok közvetlenül a fenti címre: Szombathely, Kisfaludy-ucca 16. küldendők.

4970—924. Közhírré teszem, hogy mindazok, akik fára eljegyeztek, f. évi szeptember hó 3—6 ig egyenként két méter puha vagy két méter keménytűzifát kaphatnak, amíg a készlet tart: a kiadás kezdete mindennap a városi számvevőszéknél pont 8 órakor reggel: tekintettel arra, hogy csak csekély mennyiségű fa áll rendelkezésre, felhívom az érdekeltek figyelmét arra, hogy idejében jelentkezzenek, mert ha ez a fa elfogy, több fakiadás nem lesz.

Jambrits Lajos polgármester.

Köszeg város és Nádasdy Ferenc közti nagy határvillongás.

(Eddig nem közölt adatok nyomán.)

1541 évi július hó 29-én fejeződött be azon nagy határvillongás, mely Köszeg város és gróf Nádasdy Ferenc és ennek jogelődje közt 100 évnél hosszabb időn át (azért mondták, hogy egy egy perből a prokátornak még az unokája is megélt) annyi izgalmakra, pereskedésre és erőszakoskodásra szolgáltatott okot. Városunkat a Batthány-ak részéről, kik szinte szomszédok voltak, nem fenyegette veszély. Ellenkezőleg, a legkedvesebb szomszédi viszonyban éltek. Ha a Batthány-ak családjában valami esemény történt, annak minden örömeiben, gyászában osztozkodott. Deputátusait elküldte egy-egy családtagnak temetésére, esküdjére, mikor is nehány akó borral kedveskedett a város — a jószomszédság kedvéért.

De annál jobban háborgatták a Nádasdy-ak, különösen gróf Nádasdy Ferenc, Vasvármegye örökös főispánja, a későbbi Judex luriae, — mint előzőleg egyik cikkemben igazoltam — a községieket. Az erőszak az oligarcha grófoknak egyik jellemvonása volt, amint a történet írja. És ez erőszakoskodásban — amint mai nap mondják, — rekordot ért el gróf Nádasdy Ferenc akkori időben leghatalmasabb főúr. Hol szerét tehet, erőszakoskodott elődeinkkel. Na-

gyon jól tudta, hogy a községiek nem tartoznak vámtól fizetni, mégis folyton zaklatta őket jogtalan vámfizetéssel. Szálka volt szemében Köszegnek kiváltságos helyzete. Bántotta, hogy a községi polgárnak ép úgy mint öneki kiváltsága, joga legyen. Kiváltság, jog csak a földesurat illeti. Azért törekedett arra, hogy a községi polgárokat parasztsorra juttassa. Nem sikerült.

Ennél kirívóbbra juttsztrálja a Nádasdy hatalmaskodását, erőszakoskodását, úgy a felsőmint az alsóerdő egy részének elfoglalása. Mig azonban az alsó erdei határvillongást az osztrák kormány e város polgárainak csüggedést nem ismerő és költséget nem kímélő utánjárás folytán döntéssel fejezte be, addig a felső erdőt a város csak Nádasdy Ferencnek vértanusága után kapta vissza ennek jogutódjától, herceg Esterházy Páltól, ki Kollarits az akkori hatalmas, kancellárnak szorgalmazására az elmégesedett ügyet Köszeg várossal békésen elrendezte, miről már írtam.

Köszeg város polgárai tehát, kik pedig csak egyszerű mester- és nem tanult emberek voltak, sikeresen védelmezték a városi javakat és jogokat, készek voltak ezek védelmére még a leghatalmasabb főúrral is szembe szállani anélkül, hogy valami nehézségtől visszariadtak volna. Küzdelmük csak a város javaiért, kiváltságaiért, szabadságáért folyt. Ily elődökre méltán lehetünk büszkéek és felbuzdulhatnánk példájukon.

Ezuttal az alsóerdői határvillongást s főleg ennek befejező részét fogom megismertetni, midőn 100 évi supplikátus, — deputációra járas, — taktikázás után végre az ügy döntésre teljesen megérett. Nem használt már sem jogi érv, sem prokátori lelemény.

Köszeg város, miután gróf Nádasdy és a Pathy-ak hamisan gyekroktiztati bíróság titulum- nál fogva (falschlich) erproktiztati bíróság) a vitás területet elfoglalva akarták tartani és a Községieket a legeltetéstől eltiltani, — 1641 évi május hó 10-én Schweiger Jakab no.áriust és Feyerabend Jánost (városi titkos tanácsos volt később egyik vezető férfiú) Bécsbe küldötte. Megbizta, hogy az osztrák kormánytól legte- tési jogot (compascendi jus) járjanak ki, palatinust pedig kérjék meg, paraucsolja meg az ellenfeleknek, hogy tartózkodjanak a vitás területen minden erőszakoskodástól, mig a com- missió meg nem érkezik és az ügyet végleg el nem intézi.

(E helyen találkozom először a „Pathy” névvel, mialatt a patyi nemeseket lehet érteni, vagy pedig „Pathy” családot is, mely a mai Paty községtől vette nevét. Pathy család Vasvármegye nemesi családjai közt nem fordult elő.)

A városi küldöttek Bécsben majdnem semmit sem értek el. Egyedül Palatinus a küldöttség kértére az osztrák kormányhoz árt, mely íratnak másolatát magukkal hozták.

IZLÉSES KIVITEL!

**Intézeti matracok
készen kaphatók**

Készít: angol uriszoba, Bergéres-garnitúrákat, bőrből vagy gobelinszövetből.

Pollák Miksa

**kárpitos és díszítő
Köszeg, belváros (a Mulató mellett)**

SZOLID MUNKA!

| **OLCSÓ ÁRAK!** |

Elvállal minden a szakmájába vágó munkák javítását házon kívül és vidéken is.

SPORT

Soproni FAC—Köszegi, SE 4:0 (0:0).

Mult vasárnap, pályavárató-ünnep keretében, folyt le a fenti két csapat közti bajnoki mérkőzés, melyet az állóképesebb SFAC nyert meg a fenti gólarányban, bár ellenfele, a négy tartalékkal szereplő KSE sokkal jobb volt a mezőnyben, de csatárai a kapu előtt tehetetleneknek bizonyultak. A kezdő rugást Sopron város polgármestere Thurner Mihály tette, mely után kezdődött csak a bajnoki mérkőzés. A gólok a második féldőben estek, mikor a KSE ifjúsági tartalékjai már nem bírták az iramot, de a vereség dacára is lelkesen ünnepelte a közönség a közegei fiukat fair és szép játékukért. A KSE-ben jók voltak Spindlbauer, Pojdeszl., Blazovich és a halvesor, ellenben a felforgatott csatársor nem felelt meg. A soproniaknál a hátvédpar és a balszélső volt jó. Payer bíró (Győr) láthatólag nyomta a közegei csapatot teves ítéleteivel s különösen az új offszájd-szabályok kezeléseben volt bizonytalan.

Szombathelyi SE I b.—Köszegi SE II 8:0 (4:0).

A KSE II. csapata mult vasárnap tartotta bemutatómérkőzését a SzSE I b. csapattal, melyben a közegeiek súlyos vereséget szenvedtek. Az SzSE ifjai szép és tetszetős játékokat mutattak és minden megerőltetés nélkül lőttek nyolc „dugót”. Ami a KSE második csapatát illeti, hát nagyon is meglepsztott rajtuk, hogy „érdekből” lettek így felállítva. Tudomásunk szerint az egyetnek több és jobb ifjúsági és katonajátékos állna rendelkezésére, vajjon ezeket miért mellőzték? Vagy talán már nem is a tudás számít? Mert hat amint a vasárnapi mérkőzésen láttuk a csapatban Fröhlich, Kern, Köllmann, Riegler II. Szabó és Pótl „tudott” játszani, azonban a csapat többi tagja ne a footballterre járjon játszani, mert ott bizony csak a humor tárgyává teszik magukat. A mérkőzést Stalcer bíró (SzSE) vezette.

DAC Hungária (Győr)—Köszegi SE (bajnoki.)

Ma délután 4 órai kezdettel játszik ismét nálunk Győrnek egyik legszimpatikusabb csapata a DAC-Hungária, de most bajnoki mérkőzést a KSE ellen. Még élénk emlékezetünkben van a DAC husvéthétfői vendégszerzése, mely mérkőzés az idei évad legtairabbja és legszebbike volt. Azóta sokat fejlődtek a győri fiúk és sportközönségünknek valószínűleg kellemes szórakozást nyújtanak a ma délutáni mérkőzésen. Egyben ezzel a mérkőzéssel nyitja meg itthon a KSE az őszi szezont, melyben már mint I. osztályú csapat küzd a bajnokságért. — D. u. 1.3 órai kezdettel a KSE II. játszik előmérkőzést az újonnan alakult Szigeti SE-vel.

Felkérem Köszeg város jószívű háztulajdonosait, lenne szíves valaki **egy szobás és konyhas helyiséget az iskolaév tartamára felajánlani** három gyermekem és anyósom részére. Ajánlatokat kérem e lap kiadóhivatalában leadni. **KISS ISTVÁN** városi erdőőr, Stájerházak.

Egy tanonc és egy tanulóleány (cipőtűzéshez) felvétetik Gabos Géza

cipőfelsőrész-készítőnél Köszeg, Intézet-utca 14.

Földi szedermagot (feketeszeder) nyers gyümölcsből veszünk minden mennyiségben 1 kgr. 3000 K. **Köszegi Fenyőmagpergetőgyár.**

Ház eladás. Az Intézet-utcai 6. sz. földszintes ház nálam eladó. **Dr. Szovják, ügyvéd.**

Szántó eladás. Nálam egy azonnal birtokba vehető 1025 □-ól kiterjedésű **szántó a Hosszugubahegyen** szabad kézből eladó. **Dr. Szovják, ügyvéd.**

4 polgárit végzett árva leány ajánlkozik 4—5 éves gyermek mellé vagy magányos házaspárhoz, hol család tagnak tekintenék, helyben. — Cim a kiadóhivatalban.

Szántó-bérbeadás.

Egy ügyfelem megbízásából **szepember 7-én d. e. 11 órakor** irodámban önkéntes árverésen bérbeadok **egy szántót a klastromi erdőcsucsnál 1658 □-ól,** **egy szántót a Szveticskert mellett 1477 □-ól kiterjedésben.** A bérlet tartama 6 év. A feltételek irodámban megtudhatók. **Dr. Szovják, ügyvéd.**

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy **szeptember hó 1-ével a Rajnais-utca 1 szám alatt levő**

kifőzdémet

ujból megnyitom és ugy ebédre mint vacsorára méraékelt napi áron elsőrendű házi kosztot adok ottétkezőknek és házon kívül is. Tisztelettel **özv. Molnár Viktorné.**

Egy asztali tüzehelyet

elcserélnék egy vaskályháért. — Ugyanott egy **szalon-garnitúra**

(diván és 4 fotel) eladó. Cim a Kiadóhivatalban.

Cipészsegéd

azonnali felvételre jelentkezhetik. **Kálmán István cipésmester, Chernel-utca 12.**

Gyümölcsös-eladás

Gergelyffy testvérek tulajdonát képező Kalchgraben gyümölcsösét a rajtavevő lusztházal augusztus hó 31-én d. e. 11 órakor önkéntes magánárverésen irodámban eladom. A feltételek irodámban megtudhatók. **Dr. Stúr Lajos ügyvéd.**

Szántó-eladás.

Folyó évi szeptember hó 8-án délelőtt 11 órakor 2 hold szántóföld önkéntes magánárverésen irodámban eladatik **Dr. Stúr Lajos**

A Hegyalja-u. 19/a sz. ház és kertnek osztatlan fele-részét önkéntes magánárverésen f. évi szeptember 7-én d. e. 11 órakor irodámban eladom. **Dr. Stúr Lajos ügyvéd.**

Csigák (uzynavezett csigabigák) gyűjtésével foglalkozók szép mellékkeszetre tehetnek szert. Előlegzet és utmutatást küldök. Bpest IV., Reáliskola-u. II. Szabónéknál.

— Mitől olyan zamatos a kávéja, Édesem?
— Egyszerű, csak UHU-kávéval van főzve.

**UJ TIPUSU BENZINMOTOROS
körfürészel**
elvállalok bármily mennyiségű tűzifa fel-
fűrészelést
házaknál. Óriási teljesítőképesség — olcsó ár!
WIEDEMANN FERENC VALLALKOZÓ
Király-ut 24. szám.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett feleségem, edesanyánk, ill. nagynya és rokonunk

Pertorini Rezsőné
Scklenár Augusztá

elhunyta alkalmával jóleső részvetőket nyilvánították, valamint az utolsó utjára elkísérték, ugyszintén a koszoru- és virágadományokért ezuton mond hálás köszönetet

Köszeg, 1924. augusztus 25-én

a gyászoló család és rokonság.

Elektro Bioskop
a „Mulató” nagytermében
Szép idő esetén a kerthelyiségben.

Műsor: Ma vasárnap, aug. 31-én

A halálvitorlás

Regényes történet 7 felvonásban. A főszerepben **Sandra Milowanoff és BIMBULA.**

ELADOK

Kossuth Lajos-utca 8. alatt: (MAJLÁTH ANDRÁSNÉ)

BUTOR: szekrényeket, asztalokat, székeket, ágyakat konyhaberendezéseket, hálószoba- és ebédlőberendezéseket, mindenemű butorokat a legmagasabb áron.

RUHANEMŰEKET: férfiföltönyöket, sőrühákat, férfi- és női fehérneműeket, szoknyákat bluzokat, női kabátokat, cipőket, kalapokat, szőnyeget, ágyneműket és paplanokat.

Mindenemű konyhai- és díszedényeket, átványokat vasakat

ZSOLDOS TANINTÉZET

a legjobban készített elő magánvizsgákra. Budapest, VII. kerület Dohány-utca 84. szám
Telefon József 124-47.

ALGEBRA és GEOMETRIA
a középiskolák teljestananyaga, egyszerű nyelvezettel, bő magyarázatokkal megrendelhető.
ÖSSZEFOGLALÓ TANKÖNYV
a középiskola négy alsó osztályának tananyaga két kötetben megrendelhető.